

Z medycznej wokandy

JĘDRZEJ
SKRZYŃCZAK

GRZEGORZ WRONA

Miło nam zakomunikować, iż 23 października 2009 r. Sejm RP przyjął ustawę o izbach lekarskich, która w momencie przygotowywania tego artykułu była przekazana do Senatu RP. Tekst jest dostępny na stronach sejmowych: www.sejm.gov.pl (druk sejmowy nr 2151). Uchwalona ustawa została przekazana do Senatu RP. Trudno powiedzieć w chwili obecnej z całkowitą pewnością, czy ostateczna wersja będzie identyczna z przedstawianą tu, choć istnieje duże prawdopodobieństwo, że tak właśnie będzie, biorąc pod uwagę, że przyjęto ją niemalże jednogłośnie. Zmiany mają wejść w życie 1 stycznia 2010 r. Nie jest to tylko nowelizacja ustawy z 1989 r., ale zupełnie nowa legislacja zastępująca stary akt normatywny. Problematyce najbardziej nas interesującej, tj. odpowiedzialności zawodowej lekarzy, poświęcono rozdział 5. Może jednak warto podkreślić w tym miejscu, że pomysłodawcą takich zmian była Naczelna Rada Lekarzy, która w czerwcu 2008 r. przygotowała własny projekt nowelizacji ustawy o izbach lekarskich, który następnie został przekazany Radzie Ministrów. Poniżej przedstawiono najważniejsze zagadnienia i instytucje prawne dotyczące odpowiedzialności zawodowej lekarzy z perspektywy obecnego stanu prawnego, projektu przygotowanego przez NRL oraz przyjętej ustawy. Nie sposób w tym momencie pokusić się o pełną ocenę, a tym bardziej poszerzony komentarz do nowej regulacji, zważywszy na to, iż proces legislacyjny jest jeszcze w toku. Można jednak zwrócić uwagę na najistotniejsze nowości. Otóż zgodnie z art. 53 tego aktu normatywnego „Członkowie izb lekarskich podlegają odpowiedzialności zawodowej za naruszenie zasad etyki lekarskiej oraz przepisów związanych z wykony-

waniem zawodu lekarza, zwane dalej »przewinieniem zawodowym«. Nie ma już zatem rozróżnienia – jak do tej pory – na zasady etyki i deontologii lekarskiej.

Zupełną nowością jest także w uchwalonej ustawie art. 55, według którego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej obejmuje: 1) czynności sprawdzające; 2) postępowanie wyjaśniające; 3) postępowanie przed sądem lekarskim; 4) postępowanie wykonawcze. Z pełnym uznaniem należy przywitać rozwiązanie przyjęte w art. 56 uchwalonej ustawy, przyznające pokrzywdzonemu prawa strony. Ciekawym i z pewnością przydatnym rozwiązaniem jest art. 60, a mianowicie: „Jeżeli w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności zawodowej lekarzy świadek, biegły lub specjalista bez usprawiedliwienia nie stawiał się na wezwanie rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub na rozprawę przed sądem lekarskim albo bezpodstawnie odmawia zeznań, rzecznik odpowiedzialności zawodowej lub sąd lekarski może zwrócić się do sądu rejonowego, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby wezwanej o: 1) nałożenie kary za nieusprawiedliwione niestawiennictwo albo za odmowę zeznań; 2) przymusowe sprowadzenie świadka, biegłego lub specjalisty”.

Natomiast zgodnie z art. 83 projektu sąd lekarski będzie mógł orzekać następujące kary: 1) upomnienie, 2) nagana, 3) karę pieniężną, 4) zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych ochrony zdrowia na okres od roku do pięciu lat, 5) ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu lekarza na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat, 6) zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od roku do pięciu lat, 7) pozbawienie prawa wykonywania zawodu. W przypadku orzeczenia kary zakazu pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach

organizacyjnych ochrony zdrowia, ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu lekarza, zawieszenia prawa wykonywania zawodu i pozbawienia prawa wykonywania zawodu, sąd lekarski mógłby zarządzić opublikowanie orzeczenia w biuletynie okręgowej izby lekarskiej, której obwiniony jest

członkiem. W myśl art. 85 karę pieniężną orzeka się na cel społeczny związany z ochroną zdrowia w wysokości od jednej trzeciej do czterokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, obowiązującego w chwili wydania orzeczenia w pierwszej instancji. Karę tę orzeka się samoistnie albo obok kar wyżej wymienionych.

Przyjęcie nowej ustawy o izbach lekarskich powitać należy z wielkim zadowoleniem. Regulacja ta jest konsekwencją i wyrazem doświadczeń funkcjonowania organów odpowiedzialności zawodowej lekarzy. Mijająca rocznica 20 lat funkcjonowania samorządu zawodowego lekarzy jest doskonałym pretekstem, aby takich zmian dokonać. Tym bardziej że w przeszłości zgłaszano wiele krytycznych uwag pod adresem przytoczonych regulacji. Wydaje się, że obecnie trafnym zabiegiem jest opisanie całej procedury postępowania przed sądami lekarskimi i rzecznikami odpowiedzialności zawodowej w akcie rangi ustawowej, a nie w rozporządzeniu, jak to jest w chwili obecnej. Zniesione zostaną w ten sposób zarzuty, iż aktem niskiej rangi reguluje się w istocie materię ustawową, bo dotyczącą praw i obowiązków obywateli. Z pewnością bardzo oczekiwane było przyznanie pokrzywdzonemu (a więc najczęściej pacjentowi) praw strony, poszerzenie katalogu kar, wprowadzenie kasacji do Sądu Najwyższego, a także zapewnienie jawności postępowania.